

Fašizmo Teorijos Nevaisingumas Europos Kriziuose

Prof. H. Heller išleido įdomią knygą, kur jis gvildena fašizmo savereklama, kaip naujos valstybinės formos. Po karo politiniams ir ekonominiams kriziams užėjus, kai kurios šalys, tiesa, pradėjo dairytis naujų valdymosi formų. Apsukrus prietikiautojai panaudojo tą progą savo eksperimentams išbandyti. Italijos fašizmas pasilieka visų tokių prietikiautojų pavyzdžių. Pradėta daug kalbėti apie demokratijos krizius. Kas yra demokratija? Prof. Heller apibūdina ją, kaip "tautos kaip vienuma viešpatavimas ant tautos kaip dauguma". Demokratijoje vienijantis ir bendras elementas turi būti stipresnis už skaldantį ir skiriantį. Vertybių bendrumas turi pas visus gyventojus viršyti pavienių vertybių supratimą. Tų bendrų vertybių supratimo krizyje ir gludi visos Europos politikos krizis. Juo labiau pavienis prietikiaria ir įsikiša į valstybės tvarkymą, juo pilnesnė yra demokratinės tvarkos struktūra. Bendruomenė, kur nuosavybės skirtumas ir apšvietos nevienodumas didesnis, ten labiau nuostoja vertybių bendrumo supratimo. Pavyzdžiui reikia paminti Amerikos plutokratiją.

Amerikoj tik ačiu nuosavybės, pelno skirtumui ant demokratinės konstitucijos pamatų išaugo turtuolių plutokratija. Bet ar fašizmas siulo kokią reformą? Teisėta valstybė turi būti normos veiksnys. Italijoje fašistai vietoj bevalės normos įvedė benormę valią ir vietoj bejėgės teisės įvedė beteisę jėgą. Konstituciniu atžvilgiu fašizmas yra absoliutė monarkija. Kadangi fašizmas neturi jokios teisės, jis pasilaikė karalių tai teisėi užmaskuoti. Karaliui palikta teisė tik gegužės kiaušinius perėti, tuo tarpu diktatoriaus pasekėjams įgaloti veikla "auksčiausioji fašistinė taryba". Kadangi fašizmo galia paėina iš viršaus ir laisvės bei lygybės teisės yra tokios galios varžymas, tai fašizmas visas tas teises panaikino.

Ką tad diktatura pastatė vje-ton savo panaikintų teisės garantijų? O gi, vadinamą "žinovų parlamentą", sukratytą paties diktatoriaus ranka iš įvairių valdininkų ir korporacijų bei sindikatų. Tačiau ir korporacijos ir sindikatai čia nieko nereiskia, nes neturi savo gyvenimo nei jokio balso, o yra tų pačių valdininkų valdomi ir varomi pildyti ne savo o valdininkų valią.

Su nuolat augančiomis valstybės išlaidomis kraštas nebe-

gali lenktyniuoti, ir šalis gyvena dalinai į ateities sąskaitą. Diktatūros palaikymui reikalingų milicijos, policijos ir šnipų armijos ne mažėja, bet nuolat didinamos. Kiekviena didesnė ir mažesnė vieta turi būti apstatyta fašizmui ištikimų valdininkų ir tarnautojų, pradedant nuo ofisų, baigiant sindikatų, biurų vedėjais ir "valdybomis", laikraštiniškais ir profesoriais, kuriems tačiau niekas netiki nei jų beklause.

Kame gi gludi fašistinės valstybės "tvirtumas"? Tik tame, kad ji, nežiurint į visų elementų supuvimą ir pagėdimą dar laikosi? Bet tokiu būdu yra "tvirta" kiekviena diktatura, nes viena ir kita pajėgos ir teroro dėka laikosi tol, kol tik laikosi. Dar fašizmas mėgsta girtis radęs "ideale" demokratizmo formą, "centralizuotą demokratiją", "liaudies valstybės formą" ir t.t. Bet tas tik parodo, kad fašizmas pats jaučia savo bankrotą ir stengiasi skojintis iš demokratybės kad ir paviršutinį idejų pasaulį.

Europos kriziu, ieškant idealio problemų išrišimo, fašizmas nieko neauvė. Kaip smurto technika, kuriai taikus problemų išrišimas yra svetimas ir negalimas, fašizmas sudaro tik perspėjimą demokratijai, ir viliojantį grobį priešui, kurs padrasintas neteisėtumo pavyzdžiui, pats neteisėtumu planuoja ją neteisėtumą pasisavinti.

PASTABĖLĖS

Pasižiūrėjus į kunigus ir į komisarus, tai tikri dvynukai: kunigai nežiuri koksai žmogus būtų, bile jiems dešimtinę duoda tai jie vadina doru kataliku. Tas pats ir su "vilniškiais" ar "laisviškiais" komisarais: jeigu iš kur nebut prisiuočia jiems aukų keletą dolerių, tai jie sako, kad tokiam ir tokiam miestely darbininkai "nesnaudžia", ir liepia imti pavyzdį kitiems iš jų.

Tai, kaip matot, "tavorščiai" komisarai ir bezdžionę susipratusia vadintų, jeigu tik toji turėtų pinigų.

Kipras Petrauskas jau trys metai į Ameriką važiuoja ir dar neatvažiuo. Man regis, ar jis tik nepasivėluoja ant laivo. O antra, ką gi jis čia Amerikoje veiks? Kas nori išgirsti Kiprą dainuojant, tai tegul važiuoja į Lietuvą. O užsimokėjęs 10 litų už bilietą tai jau šiuor išgirs. Gi Amerikoje reikės mokėti kokius penkius dolerius. Taigi pamastykite kiek sutauptyti galima!

Kiek aš žinau, tai Ramova savo atidarymui turės džiūnius — keturias asabas, vie-

na žmogų: Vanagaitį, "Margučio" redaktorių, artistą ir kompozitorių.

Man rodos, arklų lenktynės yra parankiausia lošti, negu golfa, nes golfa lošti reikia kreivas lazdas pirkti, kurios kainuoja apie 50 dolerių. Ir vėl mušk bole, paskui ją vykis — tai visgi sunku. O arklų lenktynes gana lengva lošt: užde-
jai bėriui dešimting ant uodegos, ir tegul nesą. Mat, paskui jį bėgti nereikia.

Aš nežinau, kas pasidarė Bostono "Rimbui", kad nepasiekia Chicago. Gal, sakau, nutraukė pusiau be kapodami? (jau pasiekė — Rep.).

Aukaukit pinigus baduoliams kaliniams, streikieriams ir dar visokiems "varguoliams" tik žiūrėkit, kad tie pinigai toliau nenuėitų nuo Halsted stryčio, tarpe 31 ir antros gatvės.

— Pustapėdis.

JUOKAI

MOTERS METAI

Pas vieną ponį atėjo pagar-
sėjęs profesorius. Poni norėda-
ma svečių tarpe pasirodyti ap-
siskaičius išmintingo profesoriaus paklausė:

— Ar skaitėt p. profesoriau,
kad Egipte rastas moters kiau-
šas, turįs 3000 metų?

Na, aš manau pridėkit tam
moters kiaušui dar 1000 metų,
nes visuomet moterys įpratę dė-
tis jaunesnėmis.

KIRPYKLOJE

Kirpėjas, matydamas, kad jo
klijentas skutamas atšipusiu

skustuvu traukosi, ramina:
— Sėdėk ramiai, tamsta. Tai
geriausias skustuvas: grynas
plienas.

— Tur but dėlto, — atsako
kankinamasis, — man iš akių
ir žiežirbos lekia!...

Gdytojas: — Taip, matyt,

jūs labai pavargę. Jums vistiek
reikalinga susilaikyti visiškai
nuo galvos darbo.

Ligonis: — Bet juk aš tada
pražuvęs, daktare! — aš esu
barberys.

Atėjo Kultura No. 6 ir 7.
Galima gauti Naujienose.
Kaina 45 centai.

Patariame

Tuojau Užsisakyti

CHRYSLER

1930 Model

arba

PLYMOUTH

Chrysler automobiliai yra atsizymėję savo gražumu, stiprumu ir greitu bėgimu. Patartina tuojau užsisakyti Chrysler, 1930 metų modelį arba Plymouth — niekuomet nesigailėsit.

M. J. Kiras

Motor Sales Co.

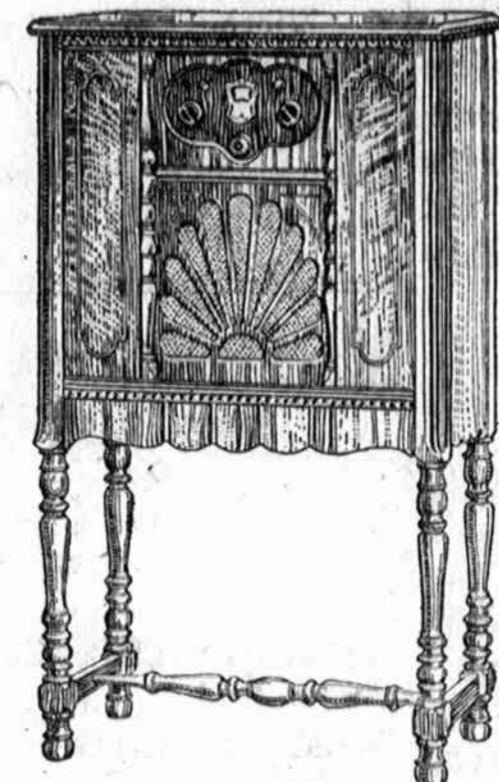
3207-9 So. Halsted St.

Daleiskite Peoples Furniture Komp. Krautuvėms

APRŪPINTI JUSŲ NAMUS SU

ATWATER KENT

NEW SCREEN-GRID RADIO

Su kabinetu ir su Atwater Kent Electro-Dynamic Spykeriu

Jauskite jo jėgą! Pastebėkit jo balso tyrumą!

VISOS šalies žmonės žino, kad geresnios muzikos neaplaikysite nei su joku kitu radio lygios kainos su nauju Atwater Kent Screen Grid radio. Ateikite persitikrinti. Abiejose Peoples Furniture Kompanijos Krautuvėse yra labai platus pasirinkimas šių setų, pilnai įrengti dailiuose kabinetuose įvairių didžiųjų, madų, ir baigimų, už labai žemas kainas.

Veltui demonstracija jusų namuose.

Pašaukite:

HEMLOCK 8400,
— arba —
LAFAYETTE 3171

Lengvų Išmokėjimai Yra Suteikiami Visiems

4177-83 ARCHER AVE. COR. RICHMOND ST.
4177-83 Archer Ave.
Brighton Park
M. KEZAS, Vedėjas

2536-40 W. 63rd ST. & MAPLEWOOD AVE.
2536-40 W. 63rd St.
Marquette Park
J. NAKROŠIS, Vedėjas

RAMOVA TEATRO

ATIDARYMAS

3518 So. Halsted St. -- Chicago

Sekmadieny, Rugpiučio-August 18 d., 1929

GRANDIOZINĖ PROGRAMA

Little Symphony Orchestra of Chicago
Howard Preston — Chicagos Operos Baritonas
Antanas Vanagaitis
Naujienu Pikniko — Gražuolių Kontesto Krutamieji
Paveikslai

Vilnius Pikniko Krutamieji Paveikslai
Vitafonas — Movietonas
Specialiai Suorkestruotos Lietuvių Liaudies Dainos, Ir Kiti Siuprizai Apie Kurios Bus Pranešta
Kurias Grieš Simfonijos Orchestras

Krutamieji Paveikslai Imti 1919 Metais — Lietuvių
Laisvės Varpo Laikais.
Ir Kiti Siuprizai Apie Kurios Bus Pranešta
Vėliau.

Tikiety Kainos \$3.00

Tikiety Kainos \$3.00

